

Ordføreren (Matzen): Det er en beklagelig Kendsgjerning, at det ikke er lykkedes Fællesudvalget at komme til nogen Enighed om en Indstilling, men at hver Halvdel af dets Medlemmer har afgivet sin særlige. Ligesom Folkethinget allerede nu har fulgt sit Flertals Delegerede i Henseende til deres Indstilling, saaledes nære vi ogsaa den Forventning, at dette høje Thing vil godtgjende den Stilling, som de af dets Flertal valgte Medlemmer have indtaget i Fællesudvalget, og stemme i Overensstemmelse dermed. Vi have ganske vist efter bedste Ænse stræbt at naae et Resultat, som kunde indbringe den alvorlige Trang, der foreligger, men vi have ikke ment, at det kun gjaldt om at haste med Forslaget, for at det kunde blive færdigt, uden Hensyn til hvad der kunde opnaas; vi have ment, at det var et Ænse af en saadan Natur, at man burde benytte enhver Chance, der frembød sig, og ikke slutte af, forinden Stillingen var fuldstændig haabløs. Det er i Kraft af denne Beslutning, at vi have spejdet efter enhver Mulighed, der frembød sig, og ogsaa have taget Hensyn til det Argument, der fremkom inden Sul, at der manglede Tid til at grantte Bevillingerne til Arbejderne — det var et af de Argumenter, der bleve fremførte — og for at det ikke skulde siges, at vi havde afstaaet Muligheden, mente vi, at vi burde give den Tid, som af et saadant Hensyn udkrævedes, naar det blev paaberaabt, at den manglede. Det er det, der er Grunden til, at vi have ment at burde give Leilighed til at benytte de Chancer, der frembød sig, idet den Tid, der er hengaaet siden, kunde være benyttet til at anfille de Grantninger, som man erklærede, at man ikke havde havt Tid til inden Sul. For saa vidt det ikke er fæstet, maa vi lægge Ansvar i saa Henseende fra os. Vi have dernæst, ogsaa stræbt at komme i Møde saa længe, som vi troede, at det paa nogen Maade var forsvaret, naar man skulde opnaa Diemedet ved Hjælp af Midler, der ikke vare skjæbnesvangre og ødelæggende for Samfundet i det Hele, thi for den Pris mente vi, at Hjælpen ikke kunde kjøbes. Vi have derfor ærlig søgt at skaffe Understøttelser til at afhjælpe den ødelættelige Nød, men den Bei, ad hvilken denne i Følge den gjældende Lovgivning og bestaaende Ordning maa tilvejebringes, er den kommunale Bei. Det er den Bei, man er gaaet i al den Tid, da der overhovedet har været Spørgsmaal om at yde den Slags Understøttelser ekstraordinært; lige fra Halvtredserne har man altid i Anledning af Dyrtid eller andre saadanne Forhold henvist til, at

man skulde lette Kommunerne Udgangen til at raade Bod paa den Trang, der forelaa. For saa vidt man nu siger: Ja, men Kommunerne have ikke Raad dertil, saa have vi henvist til, at de kunne faae Pengene uden Udgifter, idet de kunne faae visse Beløb rentefrit af Statskassen. Det er den Bei, der er anvist i sin Tid, i 1879, og det er den Bei, vi have været rede til at følge nu. Saa har man ganske vist indvendt, at den Bei har vist sig upraktisk, men de derfor anførte Grunde have paa ingen Maade været overbevisende for os. Naar man siger, at der blev brugt saa lidt af den Sum, som den Gang blev anvist til rentefri Laan, vil jeg for det Første gjøre opmærksom paa, at Loven den Gang først blev vedtaget ind i Marts Maaned, altsaa paa en Tid, hvor det kunde forudsættes, at i alt Fald Trangen ikke var saa stor, og hvor Forholdene for en væsentlig Del vare forandrede fra den Gang. Spørgsmaalet opstod. Men dernæst have vi søgt at lempe Bestemmelsen saaledes, at selv om Kommunerne den Gang ikke fandt Anledning til at benytte sig af den, kunne de nu dog have større Opfordring til at gjøre det. Vi have nemlig sagt, at de faae Laanene rentefrit, og skulde det saa, naar der blev Spørgsmaal om deres Tilbagebetaling, vise sig, at de ikke evnede det, kunde de faae Udsættelse uden videre, ja, skulde der være Grund til helt at eftergive dem Gjælden, vilde vi ogsaa være med til at yde Understøttelser til de Kommuner, der virkelig kunde godtgjøre Trang og Nødvendigheden deraf. Vi have saaledes villet være med til at skaffe Midler til de Kommuner, der savnede saadanne, som Laan, hvor dette var tilstrækkeligt, og eventuelt efter Underjøgelse ogsaa gaa ind paa Muligheden af Laanets Eftergivelse. Derved komme vi heller ikke udenfor den tidligere anerkjendte Ordning og den bestaaende Lovgivnings Ramme; thi det er Noget, som vil være bitterligt for alle ærede Medlemmer, at der oftere har været Spørgsmaal om Eftergivelse af Laan til Kommuner, som fandtes at være i en saadan Tilstand, at man med Billighed kunde vise dem denne Begunstigelse. Det Vædringsforslag, som er optrykt i Bilaget til Betænkningen, og som Betænkningen viser, at de øvrige Medlemmer af Halvdelen have sluttet sig til, godtgjør, at vi have været rede til at vise Smødekommen paa denne Maade. Naar man saa har sagt og har brugt det stærke Ord om dette Forslag: Hvorfor vil man foregøgle Kommunerne Noget, en Mulighed, som kan vise sig at briste? Saa vil jeg sige: Nei, vi have ikke villet foregøgle Kommu-